

19.05.2023

Buletinul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului Hotărâri și decizii împotriva României ianuarie - martie 2023

În perioada 1 ianuarie - 31 martie 2023, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a examinat 401 de cereri împotriva României, pronunțând 30 hotărâri și 58 decizii de inadmisibilitate și de scoatere de pe rol.¹

M.C. împotriva României

(10.01.2023, cererea nr. 27131/18)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; intervenție chirurgicală; plângere penală pentru vătămare și malpraxis)

În cauză, reclamanta, diagnosticată cu cancer rectal, a suportat intervențiile chirurgicale și pe cale laparoscopică ale mai multor doctori români. După 3 ani, starea sa de sănătate neîmbunătățindu-se, a suportat alte 2 intervenții chirurgicale în străinătate, fiindu-i amplasat un anus artificial. Reclamanta a formulat o plângere penală contra medicilor români pentru vătămare corporală și malpraxis. După instrumentarea cazului, parchetul a clasat dosarul, iar judecătoria a respins plângerea reclamantei împotriva rezoluției de clasare.

În fața Curții, invocând art. 6, 8 și 13 din Convenție², aceasta a denunțat durata excesivă și lipsa eficacității anchetei penale; de asemenea, a susținut că a suferit, fără să-și fi dat consimțământul, un tratament care prezenta riscuri și s-a plâns că nu a fost despăgubită pentru prejudiciul pretins suferit.

Curtea a reținut că organele de urmărire penală au desfășurat acte de cercetare și au examinat dosarul medical al reclamantei; au fost efectuate două expertize medico-legale și, conform concluziilor acestora, diagnosticul a fost corect, tratamentul a fost adecvat, iar starea finală de sănătate a părții în cauză a fost explicată prin complicațiile apărute după intervenții. Curtea a apreciat că aceste opinii medicale sunt complete în circumstanțele specifice ale cauzei, iar reclamanta nu a invocat argumente solide pentru a pune la îndoială concluziile acestora. Rezultă că autoritățile de anchetă au luat măsuri rezonabile și a trebuit respinsă teza neglijenței medicale. În ceea ce privește aspectul consimțământului, acesta a fost examinat în cursul urmăririi penale. Instanța a constatat că din elementele dosarului reieșea că persoana în cauză a fost informată în mod corespunzător de către medici. Atât parchetul, cât și instanța au constatat lipsa consimțământului în scris. Faptul că acestea au considerat că absența formală respectivă nu era de natură penală, ci mai degrabă disciplinară, nu ridică nicio problemă în temeiul Convenției în speță.

¹ Căutarea pe site-ul Curții poate fi făcută [aici](#). Materialul de față nu conține o prezentare exhaustivă a jurisprudenței contra României pentru perioada de referință, fiind posibilă publicarea ulterioară de către Curte a unor decizii ori hotărâri suplimentare. Institutul European din România va opera actualizările necesare în mod retroactiv.

² Trimiterile din text se fac la Convenția europeană a drepturilor omului și protocoalele ulterioare, disponibile [aici](#), precum și la Regulamentul Curții, disponibil [aici](#).

Ene împotriva României

(10.01.2023, cererea nr. 50303/16)

decizie de inadmisibilitate (art. 10; libertatea de exprimare; avocat într-un proces penal; amendă judiciară; atitudine ireverențioasă față de instanță)

În cauză, reclamantului, avocatul unui inculpat într-un proces penal, i-a fost aplicată o amendă judiciară pentru manifestări ireverențioase față de instanță în urma prezentării orale în ședința de judecată. Prin încheiere definitivă, curtea de apel a respins contestația reclamantului împotriva aplicării amenzii.

În fața Curții, reclamantul a susținut că amenda care i-a fost aplicată pentru afirmațiile făcute în fața instanței în numele clientului său a încălcat dreptul său la libertatea de exprimare garantată de art. 10 din Convenție.

Curtea a reținut că afirmațiile criticate i-au impresionat pe cei prezenți în ședință și au reprezentat o tentativă de a exercita presiuni și de a forța mâna instanței; de altfel, acestea ar fi fost considerate insultătoare de către orice judecător sau instanță. Curtea a mai observat că reclamantul a făcut aceste afirmații urmărind strategia de apărare clientului său, deși ar fi trebuit să știe că strategia respectivă nu avea nici o posibilitate de succes, având în vedere precedentele cereri similare formulate și respingerea acestora ca inadmisibile.

Geantă și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 39920/16 și alte 11)

încălcarea art. 8 (deținuți; neacordarea permisiunii de ieșire din penitenciar; participarea la funeraliile membrilor de familie)

Cauza are ca obiect neacordarea de către autoritățile penitenciare a permisiunii de ieșire din penitenciar unor deținuți pentru a participa la funeraliile unor membri apropiați ai familiei.

Curtea a observat că, într-o hotărâre anterioară, a constatat o încălcare în ceea ce privește aspecte similare celor în discuție în prezenta cauză.³ După examinarea tuturor elementelor aflate la dosar, a constatat că nu există fapte sau argumente de natură să o convingă să ajungă la o concluzie diferită cu privire la temeinicia capetelor de cerere în cauză. Având în vedere jurisprudența sa în materie, Curtea a considerat că motivele invocate de autoritățile naționale pentru a refuza reclamanților permisiunea de ieșire din penitenciar pentru a participa la funeraliile membrilor apropiați de familie nu sunt suficiente pentru a demonstra că ingerința criticată a fost „necesară într-o societate democratică”.

Cotora împotriva României

(17.01.2023, cererea nr. 30745/18)

neîncălcarea art. 6 (președinte curte de apel; abatere disciplinară; sancțiune disciplinară aplicată de Secția disciplinară pentru judecători a CSM; control judiciar „suficient” al ÎCCJ în recurs)

În anul 2013, Ministerul Justiției a organizat un concurs pentru funcția de vicepreședinte al curții de apel unde reclamanta era președinte. Direcția Națională Anticorupție a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la faptul că aceasta a încercat să influențeze anumiți membri ai comisiei de evaluare a concursului respectiv, pentru a favoriza doi candidați de sex masculin în detrimentul celor doi candidați de sex feminin. Inspecția Judiciară a CSM a efectuat o anchetă disciplinară preliminară și apoi a solicitat Secției disciplinare pentru judecători a CSM să inițieze o procedură disciplinară împotriva persoanei în cauză. S-a constatat că reclamanta a comis o abatere disciplinară și i s-a aplicat o sancțiune constând în reducerea salariului timp de trei luni. Aceasta a formulat recurs, iar Înalta Curte de Casație și Justiție a confirmat decizia CSM.

Invocând art. 6 din Convenție, reclamanta a susținut că Înalta Curte nu a efectuat un „control suficient” pentru a remedia deficiențele procedurii disciplinare, printre altele prin refuzul CSM de a examina o parte din propunerile sale de probe.

Curtea a reținut că CSM este un organism instituit prin lege care are competența deplină de a efectua o anchetă preliminară prin intermediul Inspecției Judiciare și apoi de

³ *Kanalas împotriva României.*

a decide cu privire la măsurile disciplinare luate împotriva unui judecător și de a emite o decizie disciplinară. În cadrul acestei proceduri, Secția disciplinară stabilește și evaluează faptele și consecințele juridice care decurg din acestea, după examinarea probelor. În aceste condiții, Secția disciplinară este într-adevăr un „organ judiciar cu competență deplină” căruia i se aplică garanțiile prevăzute la art. 6. În continuare, Curtea a observat că nu a existat niciun element de natură să dovedească părtinirea sau să pună la îndoială imparțialitatea subiectivă a membrilor secției disciplinare.⁴ De asemenea, procedura în fața Secției disciplinare a CSM a fost echitabilă – dispozițiile legale prevăd garanții procedurale precise, iar deciziile adoptate de CSM pot fi revizuite de Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, Inspekția Judiciară a CSM a pus la dispoziția reclamantei toate elementele dosarului de cercetare disciplinară, aceasta din urmă a fost audiată personal, precum și alți 15 martori, și a putut adăuga la apărare înscrisuri. În fața Secției disciplinare, reclamanta a avut posibilitatea să participe, asistată de un avocat ales, la toate audierile organizate, să își prezinte apărarea oral, să obțină audierea martorilor, să depună memoriu în apărare, să îi fie examinate toate excepțiile ridicate, să depună probe suplimentare la dosar și să depună concluzii scrise. Astfel, aprecierea efectuată în speță de Secția disciplinară nu pare arbitrară sau vădit nerezonabilă, iar procedura disciplinară nu poate fi considerată „inechitabilă” în sensul art. 6 § 1.

În ceea ce privește recursul în fața Înaltei Curți, chiar dacă acțiunile de acest gen sunt, în principiu, limitate numai la motivele de legalitate prevăzute în mod expres de Codul de procedură civilă, instanța supremă a analizat atât legalitatea, cât și temeinicia deciziei disciplinare în cauză. Aceasta a răspuns la argumentele invocate de reclamantă în susținerea motivelor sale și a efectuat o nouă analiză a faptelor. Pe scurt, Înalta Curte a arătat că este competentă să examineze aspectele de fapt pe care le considera relevante, precum și încadrarea juridică a faptelor considerate drept abatere disciplinară. Din dispozițiile legale reiese că, în cazul în care ar fi considerat întemeiate motivele invocate de reclamantă, Înalta Curte ar fi avut competența de a anula decizia CSM și de a trimite cauza spre reexaminare aceluiași organ. Prin urmare, instanța supremă a operat în speță un control judiciar de o întindere suficientă.

Lupu și alții împotriva României

(17.01.2023, cererea nr. 3107/19 și alte 16)

încălcarea art. 2 (evenimentele din decembrie 1989; omoruri neelucidate; anchetă efectivă)

Rudele reclamanților au fost ucise de focuri de armă în cursul demonstrațiilor din decembrie 1989 care au condus la căderea regimului comunist. Acestea s-au plâns, în temeiul art. 2 din Convenție, că autoritățile naționale nu au efectuat o anchetă efectivă într-un termen rezonabil cu privire la evenimentele respective.

Curtea a observat că ancheta din speță a fost începută cu peste 30 de ani în urmă și este încă în curs de desfășurare, la 28 de ani de la ratificarea Convenției de către România, la 20 iunie 1994. Deși este conștientă că autoritățile naționale au luat recent măsuri pentru a încheia ancheta penală asupra evenimentelor din decembrie 1989, Curtea nu a putut să se îndepărteze de concluziile sale anterioare privind deficiențele identificate în jurisprudența sa anterioară⁵ și a concluzionat că ancheta penală în cauza de față nu îndeplinește standardele impuse, în special deoarece nu a fost efectuată într-un termen rezonabil impus de Convenție. Considerațiile de mai sus au fost suficiente pentru a permite Curții să concluzioneze că reclamanții au fost privați de o anchetă efectivă în cauzele lor.

⁴ Cu privire la imparțialitatea și independența membrilor instituției publice care are rolul de garant al independenței justiției, Curtea a făcut referire la *Denisov împotriva Ucrainei*, disponibilă în limba română *aici*.

⁵ A se vedea *Asociația „21 decembrie 1989” și alții împotriva României* și *Alecu și alții împotriva României*, disponibilă în limba română *aici*.

SC Ecorec SA și Dombrowschi împotriva României

(24.01.2023, cererea nr. 31237/14)

încălcarea art. 6 (proces penal; sechestrul asupra bunurilor unei societăți; măsură dispusă în cadrul unui proces penal în Italia; executarea prin comisie rogatorie; încălcarea dreptului de acces la o instanță)

Societatea reclamantă este o societate care prestează servicii de colectare și reciclare a deșeurilor în București, iar reclamantul este directorul general și unul dintre acționari. În cadrul unui proces penal inițiat de parchetul italian anti-Mafia, o instanță italiană a admis cererea acestuia și a dispus sechestrarea bunurilor mobile și imobile ale societății reclamante - inclusiv operațiunile bancare și conturile, capitalul și acțiunile acesteia - pe durata anchetei, reținând că societatea reclamantă era utilizată pentru presupuse acte ilicite, că era dificil să se stabilească participarea exactă la societate a celor care fac obiectul anchetei și că toate activele confiscate erau deschise pentru confiscare. Procurorii italieni au solicitat DIICOT din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție să aplice decizia instanței italiene prin intermediul unei comisii rogatorii. Sechestrul a fost instituit la 7 august 2013. Reclamanții au contestat legalitatea măsurii aplicate și executarea acesteia sale în fața DIICOT și a instanțelor române. Parchetul a respins plângerea, considerând că o asemenea acțiune putea fi examinată numai de autoritățile italiene, având în vedere că procedura de judecată a început în Italia. Prin hotărâre definitivă, curtea de apel română a respins contestația reclamantilor ca inadmisibilă, reținând că, potrivit jurisprudenței ÎCCJ, măsurile de dispunere a sechestrului și executarea lor dispuse în faza prejudecării proceselor penale nu pot fi contestate decât în fața procurorului.

În fața Curții, reclamanții au susținut că autoritățile române le-au încălcat dreptul de acces la o instanță, întrucât nu au putut contesta legalitatea măsurii de dispunere a sechestrului decât în fața procurorului, care le-a ignorat argumentele, iar tentativa de a introduce o acțiune în instanță a fost respinsă din cauza lipsei de competență fără o examinare pe fond a argumentelor invocate de aceștia.

Curtea a considerat că deciziile de instituire a sechestrului sau executarea acestora, rezervate doar procurorilor în faza prejudecării proceselor penale, nu oferă suficiente garanții procedurale în temeiul Convenției. De asemenea, a amintit importanța pe care jurisprudența sa o acordă echității procedurii și oportunității de a contesta în mod efectiv în fața instanțelor măsurile de instituire a sechestrului și puse în executare în etapa precontencioasă a proceselor penale. În consecință, Curtea a constatat că statul pârât a încălcat însăși esența dreptului de acces al reclamantilor la o instanță în ceea ce privește executarea măsurii dispuse.

Oprea împotriva României

(31.01.2023, cererea nr. 54408/20)

încălcarea art. 5 (detenție nelegală; dreptul la despăgubire; constatarea nelegalității; cale de atac internă efectivă)

Pe numele reclamantului, condamnat pentru săvârșirea a două infracțiuni prevăzute de Codul rutier și aflat la momentul pronunțării în Italia, a fost emis mandat european de arestare. Instanța italiană competentă a refuzat predarea reclamantului autorităților române pentru motivul că acesta locuia în Italia și a dispus executarea pedepsei rezultante în Italia în conformitate cu legislația italiană. După executarea pedepsei, reclamantul s-a întors în țară și a fost arestat în vederea executării pedepselor prevăzute în hotărârea pronunțată de instanța română. După o lună de detenție, în urma solicitării de informații din partea instanțelor italiene, judecătoria a recunoscut hotărârea de condamnare a reclamantului în Italia, a constatat că pedeapsa a fost executată și a anulat mandatul de executare. Acțiunea în despăgubire a reclamantului fost respinsă de instanțele interne, acestea considerând că cerințele prevăzute la art. 539 C. proc. pen. pentru examinarea unui drept la reparație nu erau îndeplinite, întrucât caracterul ilegal al privării de libertate în cauză nu a fost dovedit.

Invocând art. 5 § 1 și 5 și art. 13 din Convenție, reclamantul a susținut, în fața Curții, că a fost deținut în mod nelegal timp de o lună de zile și că nu a dispus de o cale de atac internă care i-ar fi permis să solicite repararea prejudiciului suferit.

Curtea a considerat că timpul necesar pentru îndeplinirea demersurilor pentru a verifica dacă o persoană a executat în mod corespunzător pedeapsa în străinătate nu poate justifica prelungirea excesivă a detenției care se poate dovedi nelegală. În speță, a putut constata o lipsă de diligență din partea autorităților române în această privință: acestea au avut nevoie de mai mult de o lună pentru a solicita informațiile relevante din partea administrației italiene și abia după ce persoana interesată a formulat o contestație la executare a fost eliberată.

Curtea a mai reținut că, la momentul la care reclamantul a inițiat procedura de contestare a executării pedepsei și acțiunea în despăgubire, jurisprudența națională nu impunea, pentru a da naștere unui drept la despăgubire, ca nelegalitatea unei detenții să fi fost constatată în mod expres de o instanță penală.⁶ Abia ulterior, atunci când acțiunea în despăgubire a reclamantului era pendinte, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că orice despăgubire era condiționată de constatarea expresă de către o instanță penală a nelegalității detenției.⁷ Prin urmare, condițiile pe care reclamantul trebuia să le îndeplinească în speță pentru a introduce în mod valabil o acțiune în despăgubire nu erau previzibile. Astfel, acțiunea sa a fost respinsă de instanțele interne, deși, având în vedere jurisprudența existentă, se putea aștepta în mod rezonabil ca aceasta să fie admisă. În consecință, Curtea a considerat că reclamantul nu a avut posibilitatea efectivă de a-și valorifica dreptul la despăgubire pentru privarea de libertate, contrar art. 5 § 5 din Convenție.

Restanția împotriva României

(31.01.2023, cererea nr. 10875/19)

încălcarea art. 5 și art. 6 (internare medicală; incapacitate legală; lipsa tutorelui)

Cererea se referă la internarea de lungă durată a reclamantului într-un spital psihiatric și la consecințele pe care această măsură le-a avut asupra derulării procesului civil privind titlul de proprietate asupra casei familiei acestuia. Curtea a reținut că internarea reclamantului a fost dispusă de instanțe pe baza avizului comisiilor medicale care au evaluat condiția acestuia și au concluzionat că starea sa psihiatrică necesita internarea în spital pentru protecție și tratament. Cu toate acestea, recente opinii ale experților din domeniul medical au arătat că starea sa nu mai impune internarea. Instanțele nu au fost de acord cu aceste recomandări, făcând referire la antecedentele sale penale fără a evalua însă potențialul pericol pe care acesta îl reprezintă. De asemenea, nu au evaluat măsurile alternative propuse de comisia medico-legală în aceste rapoarte. Curtea a considerat că vârsta și lipsa sprijinului social al reclamantului nu sunt suficiente pentru a justifica menținerea internării medicale. Rezultă, așadar, că reclamantul a rămas fără posibilitatea de a participa la procedură și de a-și prezenta cauza în mod adecvat, fie personal, fie prin intermediul unui tutore temporar. Curtea a mai concluzionat și încălcarea art. 6, reclamantul aflându-se în imposibilitatea de a participa la procedură și de a-și prezenta cauza în mod adecvat, fie personal, fie prin intermediul unui tutore temporar. Curtea nu a identificat niciun element care să indice că autoritățile (judecătoria și autoritatea de asistență socială) ar fi luat măsuri pentru a oferi solicitantului asistență adecvată, cum ar fi un nou tutore temporar. În plus, la acea dată, protecția acordată persoanelor cu dizabilități mintale din România era deficitară, întrucât legea nu permitea un răspuns nuanțat la situații individuale, prevăzând fie incapacitate legală completă, fie niciun fel de protecție.

⁶ În *Adrian Dragomir împotriva României*, Curtea a statuat, în lumina exemplelor jurisprudențiale prezentate de Guvern, că o acțiune în despăgubire constituia o cale de atac efectivă în caz de detenție ilegală, chiar dacă nelegalitatea detenției nu a fost stabilită în mod formal.

⁷ Prin decizia nr. 15 din 18 septembrie 2007 pronunțată în recurs în interesul legii, ÎCCJ a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 539 alin. (2) C. proc. pen., caracterul nelegal al măsurilor preventive privative de libertate trebuie să fie constatat explicit prin actele jurisdicționale prevăzute în cuprinsul acestui text de lege. Hotărârea judecătorească de achitare, prin ea însăși, nu poate constitui temei al stabilirii caracterului nelegal al măsurii privative de libertate.

Cioroianu împotriva României

(31.01.2023, cererea nr. 24624/18)

încălcarea art. 2 (accident rutier; anchetă efectivă; perioadă rezonabilă)

Curtea privește, în cadrul art. 2 din Convenție, acuzația de neefectuare a unei anchete efective cu privire la decesul tatălui reclamantului, în împrejurări care au fost încadrate de autoritățile naționale drept accident rutier, persoana în cauză fiind lovită, în timp ce mergea pe jos, de o motocicletă condusă de un minor care nu deținea un permis de conducere.

Curtea a observat că ancheta privind decesul tatălui reclamantului în împrejurări pe care autoritățile le-au considerat în cele din urmă ca fiind rezultatul unui accident rutier obișnuit a durat 11 ani și 3 luni, dintre care mai mult de 9 ani la parchet, și că această perioadă a dus la prescrierea răspunderii penale a inculpatului pentru unele dintre infracțiunile pentru care fusese urmărit penal, printre altele, pentru conducerea pe drumurile publice a unei motociclete neînmatriculate. Totuși, această perioadă a fost caracterizată de mai multe faze de inactivitate, precum și de întârzieri cauzate, pe de o parte, de necesitatea de a efectua din nou măsuri de anchetă importante care fuseseră anulate și, pe de altă parte, de conflicte de competență.

În plus, Curtea a reținut că, abia în anul 2008, și anume la 2 ani de la evenimentul care a cauzat decesul tatălui reclamantului și de la prima rezoluție de neîncepere a urmăririi penale, parchetul a dispus măsuri esențiale de anchetă, precum examinarea motocicletei implicate în accident sau expertiza biologică a urmelor de sânge prelevate din oglinda motocicletei. În plus, durata anchetei a dus la deficiențe semnificative în modul în care a fost efectuată.

Csizmadia și alții împotriva României⁸

(2.02.2023, cererea nr. 21299/19 și alte 2)

decizie de inadmisibilitate (art. 35; neacordarea permisiunii de ieșire din penitenciar; cale atac internă)

În ceea ce privește primele 2 cereri, Curtea a admis excepția Guvernului și le-a declarat inadmisibile pentru neepuizarea căilor de atac interne. Cu privire la cea de-a treia cerere, Curtea a reamintit că, în jurisprudența sa anterioară, a statuat că o plângere introdusă la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de autoritățile judiciare în cursul procesului, nu poate fi considerată o cale de atac efectivă pentru situația denunțată de reclamant. În concluzie, a concluzionat că cererea este tardivă.

Ciocîrlan împotriva României

(7.02.2023, cererea nr. 39398/20)

decizie de inadmisibilitate (art. 8; înapoiere copil; Regulamentul Bruxelles II bis)

Curtea privește o pretinsă încălcare a dreptului reclamantei la respectarea vieții de familie printr-o hotărâre prin care s-a dispus înapoierea unui copil la domiciliul tatălui său din Țările de Jos. Curtea de apel a dispus înapoierea copilului considerând că mama, reclamanta din speță, nu a demonstrat că acesta ar fi supus unor riscuri grave în Țările de Jos. A luat notă, de asemenea, de declarațiile copilului din evaluarea psihologică și din audierea sa, în care acesta din urmă a arătat că este nemulțumit în România și că dorește să se întoarcă în Țările de Jos. Atitudinea sa a indicat în mod clar faptul că nu a fost traumatizat de faptul că a asistat la luptele părinților săi.

Curtea a observat că, atunci când a dispus înapoierea copilului, instanța internă a examinat în detaliu cauza, a examinat riscul cu care se confruntă acesta în prezența tatălui și a luat în considerare evaluarea psihologică și opiniile exprimate de copil, care avea 9 ani la momentul respectiv, în cursul audierii în fața instanței. În plus, aceasta nu a minimizat presupusul risc de violență domestică, dar a menționat că autoritățile olandeze monitorizau deja familia. În această privință, Curtea a constatat că, în calitate de state membre ale Uniunii Europene, ambele state sunt părți la Regulamentul Bruxelles II bis, aplicabil astfel speței. Acest regulament, care se întemeiază pe Convenția de la Haga, se bazează pe

⁸ A se vedea supra, *a contrario*, *Geantă și alții împotriva României*.

principiul încrederii reciproce dintre statele membre UE, aspect care, în împrejurările speței, a fost suficient pentru a justifica încrederea față de autoritățile olandeze și angajamentul acestora de a proteja copilul în mod adecvat la înapoierea în Țările de Jos.

Capră împotriva României

(7.02.2023, cererea nr. 32555/19)

decizie de inadmisibilitate (art. 2; accident de circulație; anchetă efectivă)

În cauză, fiul reclamantei a decedat în urma unui accident de circulație. Parchetul a stabilit că acesta era vinovat pentru comiterea accidentului și a dispus încetarea urmăririi penale față de conducătorul celui alt autovehicul implicat în accident. În urma recursului formulat de reclamantă, judecătoria a confirmat soluția procurorului prin hotărâre definitivă. Aceasta s-a întemeiat pe concluziile raportului de expertiză criminalistică, a căror forță probantă, stabilită prin Codul de procedură penală, o depășește pe cea a analizei efectuate de expertul tehnic, al cărui rol era limitat la determinarea întinderii prejudiciului și la evaluarea impactului posibil într-un anumit accident al caracteristicilor tehnice ale vehiculelor implicate. Întemeindu-se pe art. 2 și 6 din Convenție, reclamanta a invocat lipsa unei anchete efective în speță, întrucât autoritățile naționale ar fi săvârșit erori în administrarea probelor.

Curtea a considerat că nu există suficiente motive pentru a concluziona că ancheta sau strângerea de probe nu au fost suficient de aprofundate. Decizia autorităților naționale de a înceta urmărirea penală nu a fost luată nici în grabă, nici în mod arbitrar, și a intervenit după mai mulți ani de activități de anchetă care au avut ca rezultat numeroase probe. În plus, autorităților naționale trebuie să li se acorde o anumită marjă de apreciere în ceea ce privește stabilirea elementelor de probă relevante pentru o anumită anchetă. Pe de altă parte, Curtea a arătat că anchetarea circumstanțelor accidentului a durat mai puțin de patru ani și că aceasta nu a fost întârziată. În sfârșit, a subliniat că art. 2 din Convenție nu garantează dreptul de a obține o condamnare penală împotriva unui terț. Prin urmare, întrucât nu există niciun indiciu că autoritățile nu au efectuat o examinare suficient de detaliată a circumstanțelor accidentului, soluția de neîncepere a urmăririi penale nu este suficientă pentru a angaja răspunderea statului pârât în temeiul obligației procedurale care îi revine în temeiul art. 2 din Convenție.

Jianu împotriva României

(7.02.2023, cererea nr. 7598/16)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; prezumție de nevinovăție; concurs pentru o funcție publică anulat în urma comiterii de infracțiuni de către alte persoane)

După ce a reușit la un concurs, reclamantul a fost angajat pentru un post de pompier. Ulterior, împotriva persoanelor care au organizat concursul, au fost formulate plângeri penale de falsificare a probelor pentru a favoriza anumiți candidați. Instanța internă a condamnat mai mulți terți pentru acte de fals, abuz în serviciu sau asociere în vederea săvârșirii de infracțiuni, și a anulat probele din cadrul concursului care fuseseră falsificate, inclusiv cele la care a participat reclamantul, precum și actele întocmite cu ocazia recrutării candidaților ale căror probe fuseseră falsificate. Printr-o decizie a unității unde era angajat, reclamantul a fost trecut în rezervă. Reclamantul a solicitat anularea acestei decizii și reintegrarea sa în postul pe care fusese repartizat în urma concursului în litigiu. Susținând că nu a fost parte în procedura penală respectivă, acesta a susținut că decizia este nelegală. Instanțele au respins acțiunea în contencios administrativ și au considerat că trecerea sa în rezervă fusese decisă în conformitate cu legislația aplicabilă. S-a constatat că actele referitoare la concurs și recrutarea reclamantului au fost anulate prin hotărâre judecătorească și că reclamantul nu mai poate invoca în favoarea sa o altă situație de fapt decât cea reținută de procuror, și anume că proba sa a fost falsificată și că recrutarea sa într-o funcție publică pe baza concursului este rezultatul unei fapte penale.

În fața Curții, invocând art. 6 § 2 din Convenție, reclamantul a susținut că procedura în contencios administrativ care a condus la hotărârea respectivă a reprezentat o încălcare a dreptului său la prezumția de nevinovăție.

Curtea a considerat că instanțele interne nu s-au pronunțat cu privire la răspunderea penală a reclamantului - terțe persoane au fost, într-adevăr, condamnate pentru săvârșirea mai multor infracțiuni legate de organizarea și desfășurarea concursului în cauză. Motivul invocat de curtea de apel, potrivit căruia „recrutarea reclamantului într-o funcție publică pe baza concursului este rezultatul unei fapte penale”, deși stângaci formulat, trebuie înțeles în contextul mai general al cauzei, în care falsificarea probelor concursului fusese efectiv constatată printr-o hotărâre judecătorească. Nu rezultă că instanța a sugerat că reclamantul a fost vinovat de fals sau instigare la fals în timpul organizării sau al desfășurării concursului în cauză. În ceea ce privește celelalte argumente invocate de reclamant, și anume, pe de o parte, că, întrucât nu a fost parte în procedura penală, hotărârile pronunțate de instanța penală nu îi pot fi opozabile și, pe de altă parte, că instanța de contencios administrativ de recurs nu a dedus consecințele corecte ale clasării cauzei penale împotriva sa, Curtea a considerat că aceste argumente se referă mai degrabă la aplicarea legii de către instanțele naționale și la examinarea caracterului echitabil al procedurii administrative în ansamblul său. Cu toate acestea, în opinia sa, nimic nu sugerează că nu a fost corect: în cadrul unor discuții contradictorii, în mod corespunzător, reclamantul a fost în măsură să propună argumentele pe care le-a considerat relevante pentru cauza sa, iar instanțele au răspuns la acestea, apreciind, în special, că hotărârile instanței penale au produs efecte juridice și că reclamantul era obligat să le respecte.

Laboratorul de construcții București SA împotriva României

(7.02.2023, cererea nr. 7178/17)

decizie de inadmisibilitate (art. 35; neexercitarea căilor de atac interne)

Cererea se referă la refuzul recunoașterii legale a dreptului de trecere asupra unui teren care aparține Primăriei municipiului București, pe care angajații și clienții societății reclamante trebuie să îl traverseze pentru a avea acces la amplasamentul acesteia (construcții și terenuri).

Curtea a reținut, potrivit informațiilor prezentate de Guvern, că societatea reclamantă a introdus, înainte de sesizarea Curții, o acțiune în justiție împotriva primăriei cu privire la refuzul recunoașterii dreptului de trecere. Cu toate acestea, societatea reclamantă nu a informat Curtea cu privire la rezultatul acestei acțiuni în justiție, care are însă o legătură directă cu obiectul acțiunii sale. Curtea a subliniat, de asemenea, că, în temeiul art. 35 § 1, acțiunea poate fi introdusă în fața sa numai după epuizarea tuturor căilor de atac interne. În ceea ce privește rezultatul procedurii administrative inițiate de societatea reclamantă, prima instanță, deși a considerat că acțiunea era nefondată, a informat societatea reclamantă cu privire la procedura care trebuie urmată pentru a obține recunoașterea dreptului solicitat, și anume o cerere adresată primăriei pentru elaborarea unui plan de urbanism privind calea de acces în cauză. În conformitate cu indicațiile respective, societatea reclamantă a întreprins demersuri care au fost respinse de consiliul municipal. Cu toate acestea, societatea reclamantă nu a demonstrat în fața Curții, prin prezentarea documentelor justificative relevante, că a contestat în justiție acest refuz. În aceste condiții, s-a considerat că societatea reclamantă nu a exercitat o cale de atac internă care ar fi putut conduce la soluționarea pretenției sale.

Stoenescu împotriva României

(28.02.2023, cererea nr. 14166/19)

neîncălcarea art. 6 (cerere de restituire a taxei judiciare de timbru; procedură încheiată prin acordul părților în fața notarului; inaplicabilitatea art. 45 din OUG nr. 80/2013)

Prezenta cauză privește criticile reclamantului potrivit cărora procedura referitoare la cererea sa de rambursare și/sau de scutire de la plata taxei judiciare de timbru (în cazul în care procedura principală s-a soluționat prin acordul părților) nu ar fi echitabilă și ar avea un impact disproporționat asupra drepturilor sale de proprietate în măsura în care acesta ar fi obligat să achite în totalitate taxa de timbru, deși acțiunea sa a fost respinsă ca lipsită de obiect la prima ședință de judecată. Reclamantul s-a plâns că nu a beneficiat de un proces echitabil, în măsura în care acțiunea sa de rambursare a taxei de timbru a fost respinsă cu încălcarea principiului securității juridice; acesta a susținut că acțiuni similare în fața

instanțelor naționale referitoare la cererile de rambursare a taxei de timbru și/sau de scutirea de la plata ulterioară a acesteia în momentul în care procedura principală s-a încheiat deja pe baza acordului părților au fost soluționate în mod diferit.

Curtea a constatat, pe baza jurisprudenței naționale relevante prezentate de părți, că, cu foarte puține excepții, numărul copleșitor de exemple converg în ceea ce privește inaplicabilitatea art. 45 alin. (1) lit. c) din OUG nr. 80/2013⁹ în circumstanțele speței reclamantului. În plus, chiar și în puținele exemple în care, în anumite situații, instanțele au decis să aplice articolul respectiv și să ramburseze taxele judiciare de timbru, o examinare a situațiilor de fapt respective arată că acestea acoperă o perioadă relativ scurtă și, mai important, faptul că se ocupă de un context material diferit de cel al situației reclamantului (anulare contract, procedura insolvenței, vânzarea proprietății sau recunoașterea datoriei). Majoritatea punctelor de vedere ale instanțelor naționale menționate de Guvern sunt de acord cu privire la inaplicabilitatea art. 45 alin. (1) lit. c) din OUG nr. 80/2013. Numai anumite instanțe par să aibă tendința de a depăși litera legii și de a aplica „prin analogie” rata de rambursare de 50% relevantă pentru medierea sau retragerea unei acțiuni în situația în care acordul este încheiat în fața notarului. Curtea nu a putut așadar concluziona că au existat diferențe profunde și îndelungate în jurisprudența relevantă a instanțelor naționale. Pe de altă parte, deși nefavorabilă, soluția procedurii criticate de reclamant (în care acesta, reprezentat de avocatul ales, a fost în măsură să prezinte probe și să formuleze liber argumentele sale și în care toate argumentele au fost examinate în mod corespunzător de instanțe) a respectat în totalitate cerința îndelungată potrivit căreia reclamantul trebuie să contribuie în mod rezonabil la cheltuielile de judecată; în orice caz, soluția menționată nu a putut fi considerată arbitrară sau în mod vădit nerezonabilă.

Căpățînă împotriva României

(28.02.2023, cererea nr. 911/16)

neîncălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (multiple acuzații de luare de mită; sechestrul asigurator asupra bunurilor inculpatei; confiscare proporțională cu nivelul de vinovăție stabilit)

Prezenta cauză se referă la sechestrul aplicat asupra unor bunuri ale reclamantei de către procuror în cursul procesului penal împotriva sa și a altor persoane pentru acte de corupție, precum și la metoda utilizată pentru stabilirea valorii bunurilor provenite din infracțiuni confiscate de la reclamantă în urma condamnării. Aceasta a susținut, în fața Curții, că procurorul a aplicat sechestrul asigurator asupra bunurilor sale în pofida probelor că acestea fuseseră obținute în mod legal, iar valoarea bunurilor confiscate a fost disproporționat de mare. În plus, aceasta a criticat faptul că prejudiciul pe care a fost obligată să-l plătească a fost calculat în mod aleatoriu și arbitrar de instanțe, având în vedere imposibilitatea de a se stabili sumele exacte pe care le-ar fi primit, alături de ceilalți inculpați, precum și faptul că rambursarea diferenței dintre sumele sechestrate și cele confiscate a fost calculată în lei românești la un curs de schimb pe care l-a considerat nefavorabil.

Curtea a constatat că ambele măsuri în discuție în speță sunt conforme cu dispozițiile relevante din dreptul intern aplicabil, astfel că ingerința în dreptul de proprietate al reclamantei a fost prevăzută de lege¹⁰, astfel cum prevede art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Pe de altă parte, Curtea a arătat că măsurile în cauză au fost adoptate în interesul general pentru pedepsirea actelor de corupție, asigurarea ordinii publice și prevenirea criminalității, precum și în interesul bunei administrări a justiției. Decizia de instituire a sechestrului asupra bunurilor reclamantei a fost luată pentru a acoperi prejudiciul considerat de procuror ca fiind cauzat prin faptele prevăzute de legea penală pe care reclamanta le-a comis, în timp ce confiscarea unei părți din sumele confiscate a avut ca scop deducerea veniturilor obținute din infracțiunile respective.

⁹ „Sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie [...] când acțiunea sau cererea rămâne fără obiect în cursul procesului, ca urmare a unor dispoziții legale”.

¹⁰ Art. 163-166 din vechiul Cod de procedură penală prevedeau instituirea sechestrului asupra bunurilor inculpatului; art. 112 alin. (1) lit. e) din noul Cod penal și art. 118 alin. (1) lit. e) din vechiul Cod penal prevăd confiscarea bunurilor dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală.

În ceea ce privește sechestrul asupra bunurilor reclamantei, Curtea a observat că reclamanta a contestat măsura în fața instanțelor. Aceasta a depus mai multe înscrisuri în sensul că bunurile sechestrate au fost obținute în mod legal; aceste elemente au fost examinate de instanțele naționale, dar, în cele din urmă, au fost considerate insuficiente. În cadrul acestei proceduri nu există niciun element care să sugereze fie că reclamantei i s-a refuzat o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza, fie că constatările instanțelor naționale au fost vădit arbitrare. Curtea a mai observat că măsura sechestrului asupra bunurilor reclamantei a avut doar caracter temporar (4-5 luni) și, având în vedere complexitatea procesului penal referitoare la activitatea cotidiană a peste 60 de persoane inculpate pe o perioadă de 5 luni, nu a părut a fi o măsură nejustificată. În ceea ce privește metoda de calcul utilizată de procuror și de instanțe, precum și suma rezultantă care a fost confiscată, Curtea a reținut că măsura a fost aplicată de instanțele naționale pe baza constatărilor lor, în urma examinării elementelor de probă din dosar, potrivit cărora reclamanta a comis infracțiunile pentru care a fost trimisă în judecată și a obținut astfel câștiguri ilicite. În această privință, Curtea a remarcat că, constatând că reclamanta este vinovată de numai 6 din cele 13 capete de acuzare de luare de mită identificate de procuror, curtea de apel a decis să confiște doar o parte din suma sechestrată și a dispus restituirea diferenței către reclamantă, garantând astfel proporționalitatea confiscării față de nivelul de vinovăție stabilit. Având în vedere toate aceste considerații și, în special, modul echitabil în care instanțele naționale au examinat cauza, Curtea a constatat că procedura din speță nu poate fi considerată arbitrară.

Șerban-Părău împotriva României

(28.02.2023, cererea nr. 60804/19)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; destituire din funcție publică în urma unei condamnări; acțiune în contencios administrativ împotriva destituirii; inaplicabilitatea laturii penale a art. 6)

Reclamanta, ce ocupa funcții de conducere în cadrul postului de radio România Cultural și al Societății Române de Radiodifuziune, a făcut obiectul unui control efectuat de Agenția Națională de Integritate. Raportul de evaluare întocmit în urma controlului concluziona că reclamanta, după ce a semnat contracte de transfer de drepturi de autor cu soțul său în numele SRR, se afla într-o situație de conflict de interese. Considerând că aceste fapte constituie infracțiune, ANI a sesizat parchetul. Reclamanta a fost condamnată la o pedeapsă cu suspendare însoțită, ca pedeapsă accesorie, de interzicerea ocupării, pe durata pedepsei principale, a unei funcții care implică exercițiul autorității publice. În urma condamnării, reclamanta a fost destituită. Acțiunea acesteia în contencios administrativ, prin care a contestat conținutul raportului de evaluare care a justificat încetarea contractului de muncă și anularea acestuia, a fost respinsă de instanțele interne, reținându-se că Societatea Română de Radiodifuziune era o instituție publică, că reclamanta deținea o funcție de conducere la momentul faptelor, astfel încât erau prezente circumstanțele care au dat naștere unui conflict de interese în sensul Legii nr. 176/2010. Instanțele au mai reținut că procesul penal și procedura administrativă aveau scopuri diferite, iar reclamanta nu avea niciun motiv să invoce o încălcare a art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție pentru motivul că a fost trimisă în judecată sau condamnată de două ori pentru aceleași fapte.

Întemeindu-se pe art. 6 din Convenție, reclamanta a invocat lipsa de echitate în cadrul procedurii inițiate împotriva sa în temeiul Legii nr. 176/2010. Aceasta a susținut că dispozițiile acestei legi nu îi erau aplicabile, că sunt lipsite de claritate și de previzibilitate și că, în consecință, există o insecuritate juridică. Această procedură, având în vedere gravitatea sancțiunilor pe care le prevede, în special destituirea, era de natură penală în sensul Convenției.

Curtea a subliniat că aplicabilitatea laturii penale a art. 6 trebuie apreciată pe baza următoarelor trei criterii: dacă infracțiunea intră în domeniul de aplicare al dreptului penal în dreptul intern, natura încălcării și gradul de severitate a sancțiunii. Astfel, niciunul dintre aceste criterii nu este îndeplinit în speță. Procedura în cauză are, în temeiul dreptului național, un caracter administrativ. În ceea ce privește natura infracțiunii, Legea nr. 176/2010 se referă exclusiv la persoanele care exercită funcții sau sarcini publice, întrucât

se aplică, prin urmare, numai unui anumit grup de persoane, ceea ce dă naștere unor îndoieli serioase cu privire la caracterul penal al faptelor în cauză. În cele din urmă, chiar dacă procedura ar putea conduce la destituire, o astfel de sancțiune rămâne de natură disciplinară. În consecință, Curtea a concluzionat că art. 6 nu este aplicabil sub latura sa penală.

Chelaru împotriva României

(28.02.2023, cererea nr. 45444/16)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; proces penal; numire a unui avocat din oficiu deși inculpatul era reprezentat de un avocat ales)

Reclamantul, fost cadru militar, a fost condamnat pentru abuz în serviciu de instanțele interne. În fața Curții, invocând art. 6 din Convenție, acesta a susținut că strategia de apărare adoptată de avocatul desemnat din oficiu a fost diferită de cea stabilită de avocatul ales și a considerat că i-a cauzat un prejudiciu și că a adus atingere caracterului echitabil al procedurii în ansamblul său.

Curtea a reținut, mai întâi, că reclamantul a beneficiat de asistență succesivă din partea mai multor avocați aleși la solicitările de probe, ridicarea excepțiilor de procedură, interogatorii, prezentarea de argumente și audierea martorilor. În ceea ce privește ședința în cadrul căreia tribunalul a considerat necesar să recurgă, împotriva voinței reclamantului și în pofida prezenței unui avocat desemnat de reclamant, la un avocat din oficiu, Curtea a amintit că, dacă autoritățile naționale trebuie să țină seama de dorința inculpatului în ceea ce privește alegerea reprezentării sale în justiție, acestea pot să treacă peste acest lucru dacă există motive pertinente și suficiente pentru a considera că interesele justiției impun acest lucru. În speță, având în vedere dificultățile evidente de coordonare între reclamant și avocatul ales în ceea ce privește pregătirea apărării, instanța și-a justificat decizia de numire a unui avocat din oficiu pe baza necesității de a asigura eficacitatea reprezentării inculpatului, ceea ce, în opinia Curții, este relevant și suficient pentru a răsturna sau a submina voința inculpatului. Pe de altă parte, Curtea a constatat că afirmația potrivit căreia strategia de apărare aleasă de avocatul din oficiu ar fi adus prejudicii reclamantului și ar fi adus atingere caracterului echitabil al procedurii nu este susținută de niciun element de probă din dosar. Partea interesată a fost prezentă la toate ședințele de judecată, la care a prezentat versiunea faptelor și interpretarea dispozițiilor legale relevante și nu a existat nicio referire la vreo eroare de procedură din partea avocatului din oficiu.

Stoicu împotriva României

(7.03.2023, cererea nr. 25598/18)

încălcarea art. 6 (proces echitabil; achitare în primă instanță; condamnare în apel fără o examinare directă a probelor; ascultarea inculpatului)

Prezenta cerere se referă la condamnarea în cadrul unui proces penal a reclamantului de către curtea de apel, după achitarea în primă instanță de către tribunal. Acesta a criticat faptul că a fost condamnat în lipsa unei examinări directe a probelor și fără să fie audiat.

Curtea a observat că, deși fusese achitat în primă instanță pe baza aceluiași probe, reclamantul a fost condamnat de instanța de apel numai pe baza unei reinterpretări de către această instanță a probelor care fuseseră prezentate în primă instanță, fără să fi ascultat personal persoana în cauză și fără să fi examinat direct aceste probe, în pofida cererii formulate în acest sens de parchet. Elementele pe care instanța a trebuit să le analizeze pentru a se pronunța cu privire la vinovăția reclamantului erau în esență de natură factuală, această instanță fiind chemată să stabilească dacă reclamantul era sau nu de rea-credință la momentul comiterii faptei. Având în vedere miza, Curtea nu a fost convinsă că elementele de probă reținute de instanța de apel pentru condamnarea persoanei în cauză în hotărârea de infirmare a achitării în primă instanță ar fi putut fi soluționate, în cadrul unui proces echitabil, fără o examinare directă a probelor și, în special, fără audierea personală a inculpatului. În sfârșit, trebuie amintit că instanța era obligată să ia măsuri pentru a asigura un proces echitabil, chiar dacă reclamantul nu a formulat o cerere prin care solicita în mod expres să fie ascultat. Prin urmare, Curtea a concluzionat că condamnarea reclamantului în

apel fără ca acesta să fi fost audiat de instanță, în special având în vedere faptul că în primă instanță fusese achitat, a încălcat cerințele unui proces echitabil în sensul art. 6 § 1.

Frana împotriva României

(7.03.2023, cererea nr. 58219/16)

încălcarea art. 6 (proces echitabil; achitare în primă instanță; condamnare în apel fără audierea martorului principal)

Prezenta cerere privește condamnarea reclamantului pentru lovire și alte violențe și distrugere, precum și obligarea acestuia la plata de despăgubiri. Invocând art. 6 § 1 din Convenție, reclamantul a susținut, pe de o parte, în ceea ce privește infracțiunea de distrugere, că instanța de apel nu a examinat probele în mod direct și nici nu a utilizat probe noi și critică condamnarea sa pe baza aceluiași probe care au condus la achitarea sa de către prima instanță. În continuare, a susținut că decizia instanței de apel de a majora cuantumul despăgubirilor nu s-a bazat pe probe noi.

Curtea a reținut că, la condamnare, au contribuit în mod decisiv declarațiile martorilor și ale victimei obținute în diferite etape ale procedurii. Instanța de apel s-a întemeiat numai pe declarațiile unui martor date la locul incidentului și în fața procurorului, fără a ține seama de declarația dată, cu respectarea principiului contradictorialității, în fața instanței. Or, această din urmă declarație este tocmai cea care a condus la decizia primei instanțe de a-l achita pe reclamant. Cu toate acestea, instanța de apel a respins-o fără a preciza motivele pentru care a considerat că nu este fiabilă. În aceste condiții, Curtea a considerat că, înainte de a exclude declarația martorului respectiv dată în fața primei instanțe, instanța de apel ar fi trebuit să examineze dacă era necesară audierea martorului și, dacă era cazul, a celorlalți martori. Evaluarea credibilității unui martor este o sarcină complexă care, în general, nu poate fi realizată prin simpla lectură a declarațiilor scrise. Prin urmare, Curtea a concluzionat că, în ceea ce privește infracțiunea de distrugere a bunurilor, faptul că instanța de apel nu a audiat martorii înainte de a stabili vinovăția reclamantului a redus în mod semnificativ dreptul acestuia la apărare. Prin urmare, a existat o încălcare a art. 6 § 1.

Petrescu împotriva României

(7.03.2023, cererea nr. 31390/18 și alte 9)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; art. 1 din Protocolul nr. 1; muncă în condiții speciale; categorie de personal exceptată de la beneficiile prevăzute de lege; jurisprudență divergentă; includerea categoriei prin decizii ale Curții Constituționale și ÎCCJ)

Reclamanții - doctori, biologi, chimiști, asistenți medicali sau infirmiere care lucrează în institute de medicină legală și unități de anatomie patologică (laboratoare sau servicii) - au formulat acțiuni civile în fața instanțelor interne pentru a li se recunoaște munca în condiții speciale, invocând în principal dispozițiile art. 22 din Legea nr. 104/2003¹¹.

¹¹ Înalta Curte de Casație și Justiție, judecând în recurs în interesul legii, prin decizia nr. 12 din 23 mai 2016 (publicată în Monitorul Oficial nr. 904 din 10 noiembrie 2016), a stabilit că acest tip de acțiuni civile sunt deschise doar dacă sunt întrunite condițiile cumulative privind înscrierea activității și a unității angajatoare în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 226/2006 și, respectiv, în anexele nr. 2 și 3 la Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare. Urmare a jurisprudenței divergente și a inconsecvenței instanțelor române, ÎCCJ a revenit asupra interpretării dispozițiilor art. 22 din lege și, judecând în interesul legii, prin decizia nr. 24 din 14 octombrie 2019 (publicată în Monitorul Oficial nr. 1001 din 12 decembrie 2019), a stabilit că personalului care desfășoară activitatea în serviciile de anatomie patologică și prosecturi ale spitalelor, precum și personalul disciplinelor universitare de anatomie, de histologie, de anatomie patologică și al catedrei de biologie celulară sunt încadrate *ex lege* în categoria locurilor de muncă în condiții deosebite, fără a fi necesară parcurgerea metodologiei prevăzute de HG nr. 261/2001 și HG nr. 246/2007. Prin decizia Curții Constituționale nr. 53 din 4 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial nr. 199 din 12 martie 2020, s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că soluția legislativă cuprinsă în art. 22 din Legea nr. 104/2003, care excludea personalul care desfășoară activitatea de anatomie patologică și prosectură în instituțiile de medicină legală de la încadrarea în categoria locurilor de muncă în condiții deosebite de muncă, este neconstituțională. Conform redactării actuale a art. 22 din Legea nr. 104/2003 privind manipularea cadavrelor umane și prelevarea organelor și țesuturilor de la cadavre în vederea transplantului (publicată în Monitorul Oficial nr. 213 din 25 martie 2014), personalul care își desfășoară activitatea în serviciile de anatomie patologică și prosecturi ale spitalelor, precum și personalul disciplinelor universitare de anatomie, de histologie, de anatomie patologică și al catedrei de biologie celulară se încadrează în categoria locurilor de muncă în condiții deosebite de muncă.

Aceștia au susținut că, în măsura în care tipul lor de activitate a fost considerat pentru o lungă perioadă de timp ca fiind realizată în condiții specifice cu un grad ridicat de expunere la risc, au dreptul de a li se recunoaște faptul că lucrează în condiții deosebite de muncă. Recunoașterea acestor condiții de muncă ar conduce la beneficii specifice legate de salariu, program de lucru (mai puține ore de lucru, mai multe zile de concediu anual), drepturi legate de pensii și ar avea, de asemenea, un impact asupra vechimii activității reclamanților. La momentul respectiv, potrivit jurisprudenței unor curți de apel, s-a considerat că toți angajații care lucrau în domeniul manipulării cadavrelor umane, astfel cum este descris în Legea nr. 104/2003, lucrau în mod implicit în „condiții deosebite”; potrivit unei alte linii jurisprudențiale, care a fost aplicată de instanțele naționale în cauzele reclamanților și care a respectat îndeaproape normele prevăzute de Legea nr. 19/2000 privind sistemul de pensii publice și alte drepturi de asigurări sociale, aceste condiții trebuiau să fie avizate mai întâi de un inspectorat teritorial de muncă, care trebuia să evalueze măsurile luate de fiecare angajator de la caz la caz și să confirme dacă respectă sau nu condițiile generale stabilite de lege privind acordarea acestui statut. Toate acțiunile formulate de reclamanți pentru recunoașterea faptului că au lucrat în „condiții deosebite” au fost respinse; însă, alte acțiuni paralele introduse de colegii reclamanților care lucrează în același domeniu au fost admise de alte instanțe.

În fața Curții, reclamanții au criticat respingerea acțiunilor lor civile privind salariul și drepturile legate de pensie, acțiuni întemeiate pe dispoziții legale clare, precum și admiterea simultană a unor acțiuni similare introduse de alți reclamanți în situații identice cu ale lor, soluții ce au avut ca rezultat o încălcare a drepturilor lor garantate de art. 6 § 1 din Convenție și de art. 1 din Protocolul nr. 1.

În ceea ce privește primul capăt de cerere, Curtea a subliniat că este de reținut faptul că atât ÎCCJ, cât și Curtea Constituțională au considerat că abordarea corectă și constituțională a instanțelor este de a admite cererile de acest tip, astfel încât să ofere un efect și înțeles deplin adoptării Legii nr. 104/2003. Astfel, cele două instanțe supreme au confirmat că scopul Legii nr. 104/2003 era de a crea un regim special, derogatoriu de la cel general, pentru stabilirea condițiilor speciale de muncă, având în vedere tipul extraordinar de activitate întreprinsă de angajați în domeniul anatomiei patologice și medicinei legale. În urma concluziilor sus-menționate ale Curții Constituționale și ale ÎCCJ, practica divergentă în acest domeniu a fost armonizată și simplificată. În astfel de împrejurări, Curtea a considerat că nu este necesar să stabilească dacă, înainte de intervenția celor două instanțe supreme, jurisprudența contradictorie a instanțelor naționale a fost profundă și îndelungată în sensul jurisprudenței Curții. Ceea ce este important este faptul că mecanismul național pentru depășirea acestor inconsecvențe a fost utilizat într-o perioadă relativ scurtă de timp (aproximativ trei ani, de la începutul anului 2017, când s-a pronunțat prima hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea unuia dintre reclamanți, până la sfârșitul anului 2019, când ÎCCJ a pronunțat cea de-a doua decizie în interesul legii), astfel încât divergențele au fost soluționate.

Cu privire la cel de-al doilea capăt de cerere, întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1, Curtea a reamintit că, în speță, au existat decizii divergente cu privire la interpretarea corectă a relației dintre, pe de o parte, legea generală și hotărârile de guvern, care prevedeau o metodologie specifică pe care angajații trebuiau să o urmeze pentru ca munca să fie recunoscută ca fiind desfășurată în „condiții deosebite” și, pe de altă parte, Legea specială nr. 104/2003. Curtea a reiterat natura subsidiară a rolului său, aceasta neavând sarcina de a acționa ca instanță de al patrulea grad de jurisdicție și de a examina opțiunile instanțelor naționale cu privire la interpretarea dispozițiilor legale și la inconsecvențele care ar putea rezulta și nici rolul să intervină doar pentru simplul fapt că au existat hotărâri judecătorești contradictorii. În lipsa unor dovezi de arbitrar, examinarea existenței și a impactului unor asemenea decizii contradictorii asupra drepturilor reclamanților în temeiul art. 6 sau asupra drepturilor lor de proprietate nu înseamnă examinarea abordării pe care instanțele naționale au ales să o urmeze. Prin urmare, chiar dacă interpretarea realizată de instanțele naționale relevante a fost nefavorabilă reclamanților, efectele unei astfel de interpretări, oricât de injuste ar putea părea în raport cu soluția adoptată de alte instanțe naționale în cadrul unor proceduri similare și în pofida faptului că poziția reclamanților a

fost confirmată în cele din urmă la nivel de principiu de Curtea Constituțională și de ÎCCJ, nu poate fi considerată, în sine, incompatibilă cu Convenția. În consecință, chiar și în circumstanțele destul de neobișnuite ale speței, nu se poate argumenta că reclamantii aveau o proprietate în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 la momentul pronunțării deciziilor atacate, și anume înainte de deciziile sus-menționate ale Curții Constituționale și ale ÎCCJ.

Dobre împotriva României

(21.03.2023, cererea nr. 8361/21)

neîncălcarea art. 8 (refuzul instanțelor interne de a permite reclamantei și copilului său să își mute reședința în Canada, în lipsa consimțământului tatălui său, pe baza interesului superior al copilului)

Prezenta cerere privește refuzul instanțelor naționale de a acorda permisiunea reclamantei de a se muta împreună cu copilul său în Canada, unde aceasta a argumentat că i-ar putea oferi condiții de viață mai bune și un acces mai bun la educație. Reclamanta s-a plâns că hotărârile instanțelor au încălcat principiul interesului superior al copilului și i-au încălcat dreptul la respectarea vieții private și de familie, astfel cum este consacrat la art. 8 din Convenție.

Curtea nu a văzut niciun motiv să se abată de la aprecierea instanțelor naționale. În general, revine instanțelor naționale sarcina de a aprecia elementele de probă care le sunt prezentate, inclusiv mijloacele de a verifica faptele relevante. Astfel, acestea au dispus un raport de evaluare psihologică a copilului și o anchetă socială, au audiat atât părinții, cât și copilul, iar dorințele acestuia din urmă au fost luate în considerare în mod corespunzător, conform prevederilor art. 8 din Convenție. În concluzie, respingând cererea reclamantei de a-i permite să se mute în Canada împreună cu copilul său, instanțele naționale au pus în balanță interesele concurente cu miză în speță, acordând o atenție deosebită interesului superior al copilului, pe care l-au identificat și evaluat în mod corespunzător, și au oferit motive relevante și suficiente pentru deciziile lor.

Brădean și alții împotriva României

(21.03.2023, cererea nr. 21680/18)

încălcarea art. 6 (proces penal stins ca urmare a prescrierii răspunderii penale a autorilor; acțiune civilă în despăgubiri îndreptată împotriva acestora; reîncadrare ca acțiune în contencios administrativ; conflict de competență; termen special de prescripție)

Reclamantii, angajați în cadrul Ministerului de Interne, nu au fost selectați în urma unui concurs pentru ocuparea unor funcții în cadrul ministerului, deși au obținut cel mai mare punctaj dintre concurenți. După doi ani, a fost începută urmărirea penală față de persoanele aflate în comisia de examinare și selectare a candidaților pentru fapte de corupție. După 6 ani, Parchetul de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție a constatat intervenția prescripției răspunderii penale a autorilor și a încetat procesul penal. Reclamantii au introdus o acțiune civilă împotriva inculpaților bazată pe dispozițiile Codului civil privind răspunderea civilă delictuală solicitând daune materiale și morale, precum și o altă acțiune separată împotriva Ministerului de Interne, în calitate de angajator. După mai mult de 3 ani, în care secțiile civile și administrative aparținând a cinci instanțe diferite și-au declinat reciproc competența, Secția administrativă a Tribunalului București și, în recurs, Curtea de Apel București au respins acțiunea, reținând că aceasta fusese introdusă după expirarea termenului de un an prevăzut de Legea contenciosului administrativ pentru sesizarea instanței. În fața Curții, reclamantii au susținut încălcarea dreptului de acces la o instanță prevăzut de art. 6 § 1 din Convenție.

Curtea a reținut că acțiunea civilă a reclamantilor, introdusă în conformitate cu dispozițiile Codului civil și în termenul general de prescripție de trei ani prevăzut pentru astfel de acțiuni, a fost respinsă ca prescrisă. Acest lucru a devenit posibil după ce instanțele naționale au reîncadrat acțiunea respectivă ca fiind o acțiune introdusă în temeiul Legii contenciosului administrativ și au aplicat termenul mai scurt de prescripție, de un an, prevăzut de legea respectivă. Curtea a observat că dispozițiile legale privind aplicabilitatea Legii contenciosului administrativ în cazul acțiunii civile a reclamantilor erau atât de neclare încât problema competenței a fost dezbătută pe o perioadă de trei ani de cinci instanțe diferite și că opiniile au fost împărțite între judecătorii completelor respective. Problema a

fost soluționată în sfârșit de către ÎCCJ care a pronunțat o decizie prin care a infirmat decizia Curții de Apel București. Aceste considerente, precum și inexistența unei jurisprudențe constante înainte de introducerea acțiunii civile de către reclamantii au condus Curtea la concluzia că nu era nerezonabil ca reclamantii să se fi așteptat ca termenul general de prescripție de trei ani să fie aplicabil în cauza lor, chiar și cu beneficiul unei consilieri calificate. Prin urmare, legislația referitoare la aplicarea termenului de prescripție în cadrul procedurii civile nu era suficient de clară și previzibilă din punctul de vedere al reclamantilor și, prin urmare, nu respecta principiul securității juridice. Având în vedere cele de mai sus, Curtea a concluzionat că faptul că acțiunea civilă a reclamantilor a fost declarată inadmisibilă ca fiind depusă în afara termenului de prescripție de un an, în lipsa unei legislații clare și a unei practici dezvoltate, i-a privat pe aceștia de dreptul lor de acces la instanță.

Sîrbu împotriva României

(28.03.2023, cererea nr. 34467/15)

neîncălcarea art. 8 (dreptul la respectarea vieții private; utilizarea în cadrul procesului penal a unei înregistrări efectuate de un martor; atașarea la dosar a înregistrării descoperite în cadrul unei percheziții informatice efectuate în alt dosar; utilizare limitată la procesul penal)

Reclamantul, consilier la Direcția de Finanțe Publice Alba, a fost condamnat pentru luare de mită. Un element de probă important al parchetului a constituit o înregistrare făcută cu o cameră miniaturală de către administratorul unei societăți comerciale în timpul controlului efectuat de către reclamant alături de un coleg. Instanțele interne au stabilit că înregistrarea a fost obținută în mod legal și că prevederile Codului de procedură penală permit utilizarea înregistrărilor efectuate de terți atunci când acestea conțin conversațiile sau comunicările lor, iar această condiție era îndeplinită în speță. În fața Curții, invocând art. 8 din Convenție, reclamantul s-a plâns de atingerea adusă dreptului său la respectarea vieții private prin folosirea în procesul său penal a înregistrării respective.

Curtea a observat că problema legalității înregistrării a fost examinată în detaliu de instanțele naționale. Cele trei instanțe sesizate în prezenta cauză au considerat că dispozițiile Codului de procedură penală autoriza utilizarea înregistrărilor efectuate de un terț atunci când aceste înregistrări priveau conversațiile acestuia din urmă și că această condiție era îndeplinită în speță. De asemenea, tribunalul și curtea de apel au considerat că nu era necesară încuviințarea unui judecător în cauză. Având în vedere modul de redactare a art. 91⁶ alin. (2) C. proc. pen., Curtea nu a putut cenzura analiza efectuată de instanțele naționale. Dispozițiile codului în discuție în prezenta cauză făcuseră obiectul unui control constituțional din partea Curții Constituționale, care a concluzionat că dreptul la respectarea vieții private poate face obiectul unor restrângeri, sub rezerva îndeplinirii unor condiții similare celor care decurg din art. 8 § 2 din Convenție

Curtea a mai reținut că înregistrările în cauză au fost efectuate prin mijloace tehnice proprii ale martorului în cauză, care a acționat spontan, iar reclamantul nu a susținut că autoritățile de anchetă au intervenit în vreun fel sau au facilitat realizarea acestor înregistrări. Autoritățile au descoperit această înregistrare în urma unei percheziții informatice autorizate care a avut loc într-o altă cauză penală îndreptată împotriva reclamantului și au atașat-o la dosarul cauzei, în conformitate cu prevederile legale, iar utilizarea acesteia a fost limitată la procesul penal. Înregistrarea se referea la două incidente punctuale, limitate în timp, și nu fusese obținută printr-o monitorizare constantă sau prelungită pe o perioadă lungă de timp. În plus, procesul penal a oferit garanții suficiente reclamantului. Înregistrarea a făcut obiectul unei expertize științifice și al unei expertize criminalistice, iar reclamantul a fost în măsură să își prezinte argumentele în această privință. În concluzie, Curtea a concluzionat că persoana în cauză a beneficiat de un „control efectiv”, în conformitate cu statul de drept și de natură să limiteze ingerința în cauză la ceea ce era „necesar într-o societate democratică”. Având în vedere principiile stabilite în jurisprudența organismelor Convenției, niciun element din dosar nu a permis să se constate o încălcare de către instanțele române a dreptului la respectarea vieții private, astfel cum este recunoscut la art. 8.

Lara Turism SRL împotriva României

(28.03.2023, cererea nr. 40841/20)

decizie de inadmisibilitate (art. 7; sancțiune administrativă; desfășurarea de activități de turism în baza unei autorizații care nu mai era conformă cu noile dispoziții legale; necesitatea obținerii unei noi autorizații)

În cauză, în urma unui control efectuat de organele competente ale Ministerului Turismului, acestea au aplicat o amendă societății reclamante, societate română cu răspundere limitată. Amenda privea desfășurarea de activități în structuri de primire turistice neautorizate și era bazată pe art. 15 lit. a) din HG nr. 1267/2010¹². Societatea reclamantă a contestat în fața judecătoriei amenda, solicitând anularea acesteia și criticând interpretarea și aplicarea de către autoritățile de control a dispozițiilor legale relevante. Aceasta a susținut că, în loc să aplice art. 15 lit. a) și art. 16 alin. (1) lit. a) din HG nr. 1267/2010, autoritățile de control ar fi trebuit să aplice art. 15 lit. b), care privea desfășurarea activității în structuri de primire turistice având certificate de clasificare expirate, și art. 16 alin. (1) lit. c). Instanțele au respins acțiunea reținând că, deși autorizația expirase cu mult timp înainte de intrarea în vigoare a HG nr. 1267/2010, societatea reclamantă nu a urmat procedura de obținere a unei noi autorizații în temeiul dispozițiilor aplicabile ale hotărârilor de guvern adoptate în 2009 și în 2010. În consecință, dispozițiile aplicabile în speță erau cele ale lit. a) a art. 15 privind prestarea de servicii fără autorizație, astfel cum au fost aplicate în mod corect de către autoritățile de control.

În fața Curții, societatea reclamantă a susținut că interpretarea arbitrară și restrictivă a dispozițiilor legale aplicabile de către autoritățile de control și de către instanțele naționale, care au condus la impunerea unei sancțiuni mai grele, încalcă prevederile art. 7 din Convenție.

Curtea a constatat că instanțele naționale au efectuat o analiză detaliată a dispozițiilor legale aplicabile. Deși societatea reclamantă fusese autorizată să își desfășoare activitatea în 2005 în conformitate cu HG nr. 1328/2001, noi prevederi legale privind autorizarea activităților societăților de turism au intrat în vigoare în 2009 și 2010; societatea reclamantă nu a putut prezenta o autorizație, nici măcar expirată, eliberată în conformitate cu o procedură și în conformitate cu cerințele legislației în vigoare la momentul inspecției, și anume HG nr. 1267/2010. Curtea a considerat că interpretarea instanțelor pare să fie conformă cu dispozițiile legale aplicabile în vigoare la momentul respectiv și nu a sesizat indicii că aceste concluzii ar fi arbitrare sau în mod vădit nerezonabile.

Vișean împotriva României

(28.03.2023, cererea nr. 2562/19)

decizie de inadmisibilitate (art. 6; raport ANI; situație de incompatibilitate; consilier parlamentar)

În cauză, în urma unui raport al Agenției Naționale de Integritate, s-a constatat că reclamantul se află într-o situație de incompatibilitate în raport de funcția pe care o ocupa - managerul unui spital public - acesta activând și în funcția plătită de consilier parlamentar. Reclamantul a solicitat instanțelor naționale anularea raportului ANI, arătând că nu a exercitat funcția de consilier parlamentar în temeiul unui contract de muncă, ci pe baza unui contract civil, și că această funcție nu se află pe lista celor care generează o situație de incompatibilitate. Instanțele interne au respins acțiunea reținând că exercitarea unei alte funcții, salarizată sau nu, dă naștere unei situații de incompatibilitate, indiferent de natura raporturilor juridice în cauză (contract de muncă sau contract civil). Or, reclamantul a exercitat funcția de consilier parlamentar în temeiul unui contract civil și a încasat venituri lunare în mod neîntrerupt, ceea ce constituia o situație de incompatibilitate, potrivit legii.

Curtea a observat că procedura internă de contestare a raportului ANI a privit, printre altele, modalitățile de exercitare a unui mandat politic; or, în speță, funcția de director de spital care a determinat controlul ANI nu rezulta dintr-un astfel de mandat. Cu toate acestea, cele două instanțe interne sesizate în prezenta cauză au examinat principalele argumente ale reclamantului și au răspuns motivat. Acestea au considerat că persoana în

¹² HG nr. 1267/2010 privind eliberarea certificatelor de clasificare, a licențelor și brevetelor de turism, publicată în Monitorul Oficial nr. 866 din 23 decembrie 2010.

cauză a deținut efectiv o altă funcție remunerată în același timp cu postul de director de spital și că s-a plasat astfel într-o situație de incompatibilitate, astfel cum este reglementată de legislația aplicabilă. Chiar dacă s-ar admite că art. 6 era aplicabil în speță, conform susținerilor reclamantului, trebuie să se constate că procedura din prezenta cauză a fost în ansamblu echitabilă, iar constatările instanțelor naționale nu pot fi repuse în discuție.

Toia împotriva României

(28.03.2023, cererea nr. 79482/17)

decizie de inadmisibilitate (art. 8; drept de vizitare)

Cererea se referă la neexecutarea unei hotărâri judecătorești prin care s-a stabilit programul de vizitare dintre reclamant și fiica sa, care a rămas cu mama sa după separarea părinților. Instanțele au constatat, pe baza elementelor de probă prezentate, că mama nu s-a opus contactului dintre reclamant și fiica sa și nici nu a manipulat copilul împotriva reclamantului în vreun fel și că lipsa vizitelor a fost cauzată exclusiv de refuzul copilului de a-și vedea tatăl.

Reclamantul s-a plâns, în fața Curții, în temeiul art. 8 din Convenție, că nu a fost în măsură să își viziteze fiica în pofida hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea sa.

Curtea a reținut că reclamantul nu a putut menține contactul cu fiica sa în principal deoarece aceasta a refuzat să îl vadă și a fost afectată de atitudinea părinților. În ceea ce privește acțiunile autorităților, Curtea a observat că instanțele naționale și parchetul au examinat afirmațiile reclamantului referitoare la împiedicarea exercitării dreptului său de vizitare, însă faptul că aceste autorități au ajuns la concluzii nefavorabile reclamantului nu indică o deficiență a sistemului, în măsura în care examinarea lor pare să fi fost temeinică și completă. Curtea a reamintit că obligația statului de a lua măsuri pozitive pentru facilitarea contactului nu este una cu privire la rezultate, ci una care privește mijloacele. Autoritățile naționale au luat toate măsurile necesare pentru a facilita exercitarea dreptului de vizitare, având în vedere circumstanțele specifice cauzei. În consecință, ținând seama de toate elementele aflate în posesia sa și în măsura în care aspectele invocate au intrat în competența sa, Curtea a constatat că acestea nu au dezvăluit nicio încălcare a drepturilor și libertăților prevăzute în Convenție sau în Protocoalele sale.

State și alții împotriva României

(30.03.2023, cererea nr. 36127/19 și alte 7)

încălcarea art. 6; încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (neexecutarea hotărârilor judecătorești)

Reclamanții s-au plâns de neaplicarea sau de executarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești interne pronunțate în favoarea lor. Aceștia s-au întemeiat, în mod expres sau pe fond, pe art. 6 § 1 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr. 1.

Curtea a subliniat că executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie considerată parte integrantă a unei „judecăți” în sensul art. 6. Prin hotărârile judecătorești interne din spețele de față, s-a dispus plata unor sume de bani către reclamanți sau obligația de a întreprinde anumite acțiuni de către diverse autorități publice. Prin urmare, Curtea a considerat că hotărârile în cauză constituie „proprietăți” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1. După examinarea tuturor elementelor care i-au fost prezentate, Curtea a constatat că autoritățile nu au depus toate eforturile necesare pentru a asigura aplicarea integrală și în timp util a hotărârilor pronunțate în favoarea reclamanților.

Pătrăncuș împotriva României

(30.03.2023, cererea nr. 8717/15)

încălcarea art. 6 (termen rezonabil)

Reclamantul s-a plâns Curții că durata procesului civil în speța sa a fost incompatibilă cu cerința „termen rezonabil” astfel cum este prevăzut de 6 § 1 din Convenție. Curtea a reafirmat că caracterul rezonabil al duratei procedurii trebuie apreciat în funcție de împrejurările speței și în funcție de următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și miza litigiului pentru reclamant. După examinarea tuturor elementelor care i-au fost prezentate, Curtea

nu a constatat niciun fapt sau argument de natură să justifice durata generală a procedurii la nivel național. Având în vedere jurisprudența sa cu privire la acest subiect, Curtea a considerat că, în speță, durata procedurii a fost excesivă și nu a îndeplinit cerința privind „termenul rezonabil”.

Vlăduț și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 45381/15 și alte 12)

Rădoi și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 31590/15 și alte 9)

Mihalache și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 63417/16 și alte 9)

Cirimpei și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 44218/16 și alte 7)

Troacă și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 38903/16 și alte 9)

Gruescu și alții împotriva României

(12.01.2023, cererea nr. 35141/16 și alte 9)

Ilie și alții împotriva României

(9.02.2023, cererea nr. 23993/16 și alte 13)

Gavrilă și alții împotriva României

(9.02.2023, cererea nr. 29414/16 și alte 14)

Matyas și alții împotriva României

(9.02.2023, cererea nr. 37938/17 și alte 14)

Roșu și alții împotriva României

(2.03.2023, cererea nr. 40112/16 și alte 7)

Lăcătușu și alții împotriva României

(2.03.2023, cererea nr. 19796/16 și alte 9)

Velici și alții împotriva României

(2.03.2023, cererea nr. 9302/16 și alte 16)

Radu și alții împotriva României

(30.03.2023, cererea nr. 30485/16 și alte 9)

Cerbeanu împotriva României

(30.03.2023, cererea nr. 77590/14)

încălcarea art. 3 (condiții de detenție)

Curtea a reținut condițiile precare de detenție ale reclamanților, făcând trimitere la principiile stabilite în jurisprudența sa, în special la *Rezmiveș și alții împotriva României*. Astfel, lipsa de spațiu într-o cameră de detenție reprezintă un factor de luat în considerare la stabilirea condițiilor de detenție ca fiind „degradante” din punctul de vedere al art. 3 din Convenție și poate constitui o încălcare, atât considerat individual, cât și împreună cu alte deficiențe.

Gheorghe și Chiribău împotriva României

(19.01.2023, cererile nr. 46410/17 și 22864/18)

Dascălu și alții împotriva României

(19.01.2023, cererea nr. 27378/16 și alte 5)

Stănescu împotriva României

(2.02.2023, cererea nr. 56995/16)

Ganea și alții împotriva României

(2.02.2023, cererea nr. 12914/16 și alte 9)

decizii de inadmisibilitate (art. 3; condiții de detenție)

Curtea a constatat că reclamanții și-au pierdut calitatea de victimă deoarece au beneficiat de măsurile compensatorii oferite prin Legea nr. 169/2017 de modificare și completare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor sau au depus cererile după expirarea termenului de 6 luni prevăzut la art. 35 § 1 din Convenție.

Mocanu și alții împotriva României
(12.01.2023, cererea nr. 18213/16 și alte 10)

Manda și alții împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 38914/16 și alte 2)

Ioniță și alții împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 27153/16 și alte 3)

Petrov și alții împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 16702/16 și alte 6)

Osmulikevici împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 2016/18)

Bobolocu împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 19321/17)

Șapera împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 74233/16)

Dragomir împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 33629/16)

Gheorghe și alții împotriva României
(19.01.2023, cererea nr. 33117/16 și alte 7)

Brânda și Baie împotriva României
(2.02.2023, cererile nr. 64351/16 și 68711/16)

Păduraru și alții împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 36812/16 și alte 4)

Canalaș împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 12637/19)

Scafaru împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 13307/18)

Rogojan împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 4617/17)

Mitu împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 75857/16)

Găluț împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 68609/16)

Macoviciuc împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 38915/16)

Radu împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 38877/16)

Moderatu și Trăscăoanu împotriva României
(2.02.2023, cererile nr. 39729/16 și 50293/16)

Dumitraș și alții împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 38620/16 și alte 8)

Jacotă și Ardelean împotriva României
(2.02.2023, cererile nr. 10849/17 și 12476/17)

Szilagyi și Geică împotriva României
(2.02.2023, cererile nr. 48236/17 și 31506/18)

Ghebenei și alții împotriva României
(2.02.2023, cererea nr. 68078/17 și alte 7)

Dumitrache și alții împotriva României
(9.03.2023, cererea nr. 58771/16 și alte 9)

Osman și alții împotriva României
(9.03.2023, cererea nr. 27911/16 și alte 5)

Toader și alții împotriva României
(9.03.2023, cererea nr. 28432/16 și alte 21)

Albu și Iorga împotriva României
(9.03.2023, cererile nr. 50250/16 și 57902/16)

Tăbăcaru și Enache împotriva României
(9.03.2023, cererile nr. 49012/16 și 55572/16)

Duka și alții împotriva României
(9.03.2023, cererea nr. 26001/16 și alte 8)
Boian și Gati împotriva României
(9.03.2023, cererile nr. 23990/16 și 43209/16)
Manea împotriva României
(9.03.2023, cererea nr. 7834/20)
Șuşnea împotriva României
(9.03.2023, cererea nr. 27823/16)
Deaconescu și Brătănescu împotriva României
(23.03.2023, cererile nr. 26442/19 și 13273/21)
Negreanu și alții împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 27232/16 și alte 16)
Szentgyorgyi și alții împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 45197/16 și alte 5)
Avroian și alții împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 39776/16 și alte 2)
Tudorache împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 5782/17)
Din împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 43038/16)
Barsony împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 41955/16)
Petre împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 31145/16)
Gîță împotriva României
(23.03.2023, cererea nr. 26174/16)
decizii de scoatere de pe rol

Costin Leonard Fălcuță
Revizor jurist
Serviciul Coordonare Traduceri
Institutul European din România